

Monografia „*Sprzeciw sumienia farmaceutów. Aspekty etyczne, teologiczne i prawne*” Małgorzaty Prusak

Nie ulega wątpliwości, że farmaceuta musi sprostać wysokim zobowiązaniom, jakie m.in. zawarte są w przysiędze składanej u progu zawodu, na wzór przysięgi Hipokratesa. Ślubujemy „wykonywać swoje obowiązki sumiennie, (...) mając zawsze na uwadze dobro pacjenta, wymogi etyki zawodowej i obowiązujące prawo, (...) zaś w postępowaniu swoim kierować się zasadami godności, uczciwości i słuszności”. Czy ma to związek z naszym sumieniem? A jeżeli tak, czy mamy obowiązek uczestniczyć w działaniach zmierzających do zabijania życia – tego poczętego, np. poprzez doradzanie i wydawanie pacjentce środka wczesnoporonnego, albo zabijania osób chorych, poprzez sprzedaż zestawów do eutanazji, jak ma to miejsce w Holandii? Czy farmaceuta powinien mieć prawo do sprzeciwu sumienia?

Zdania będą w środowisku farmaceutycznym podzielone. Jak bardzo? Ustalenie aktualnej sytuacji to był jeden z celów pracy doktorskiej Pani dr Małgorzaty Prusak, praktykującego farmaceuty i teologa w jednej osobie. Z przeprowadzonej ankiety wśród 151 pracowników aptek wynika, że 52% zdecydowanie nie zgadza się z potrzebą ustanowienia „klauzuli sumienia”, prawa pozwalającego farmaceucie na niewydawanie środków antykoncepcyjnych. Z problemem sumienia w takich sytuacjach na co dzień zmierza się natomiast 17% farmaceutów.

Świetne opracowanie tematu sprzeciwu sumienia, od strony etycznej, teologicznej i prawnej, jakim jest omawiana książka polecam wszystkim farmaceutom. Pomimo ogromnego zaangażowania Autorki w działania zmierzające do prawnej akceptacji sprzeciwu sumienia dla aptekarzy, monografia przygotowana jest jako profesjonalna analiza historycznych i współczesnych poglądów i uwarunkowań, bez emocji i wyrażania osobistych poglądów. Całość, licząca 445 stron, jest napisana w sposób bardzo interesujący. Daje szansę poznania problemu, tak jak rozważany był przez wieki oraz aktualnie, a także jak widziany jest w różnych krajach, w rozwiązaniach prawnych i opracowaniach naukowych. Nie wątpię, że każdy farmaceuta interesujący się filozofią, etyką, czy ogólnie naukami humanistycznymi, będzie usatysfakcjonowany lekturą. Każdy z nas znajdzie też tam argumenty, które

można wykorzystać podczas prezentowania własnych poglądów, chociaż będzie ich oczywiście więcej dla osób uznających wagę sumienia w pracy służącej ochronie zdrowia i życia. Dobrze byłoby, gdyby książka tak bardzo poświęcona dylematom środowiska farmaceutycznego znalazła się w naszych biblioteczkach, również tych w aptece.

Książka została wydana w roku 2015 w serii bioEtyka przez wydawnictwo Św. Stanisława BM w Krakowie (strona internetowa www.stanislawbm.pl, cena 29,90 zł).

Prof. dr hab. Małgorzata Sznitowska
Kierownik Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej
Gdański Uniwersytet Medyczny